

Sygn. akt	III AUa 1167/12
------------------	------------------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 lutego 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Urszula Kocyłowska (spr.)
	Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **5 lutego 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) **Szpitala (...)** w K.

z udziałem zainteresowanych: **Centrum Zdrowia (...)** Spółka z o.o. w K., A. H. –. P. B. S., D. G., B. G. i R. K.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **13 września 2012 r.** sygn. akt **IV U 781/12, IV U 783/12, IV U 784/12, IV U 788/12**

z dnia **16 października 2012 r.** sygn. akt **IV U 740/12**

I. uchyla:

- zaskarżony wyrok z 13 września 2012 r. sygn. akt IV U 788/12 oraz poprzedzającą go decyzję z 12 marca 2012 r.,

- zaskarżony wyrok z 13 września 2012 r. sygn. akt IV U 784/12 oraz poprzedzającą go decyzję z 14 marca 2012 r.,

- zaskarżony wyrok z 13 września 2012 r. sygn. akt IV U 783/12 oraz poprzedzającą go decyzję z 14 marca 2012 r.,

- zaskarżony wyrok z 13 września 2012 r. sygn. akt IV U 781/12 oraz poprzedzającą go decyzję z 14 marca 2012 r.,

- zaskarżony wyrok z 16 października 2012 r. sygn. akt IV U 740/12 oraz poprzedzającą go decyzję z 22 marca 2012 r.,

dotyczące , A. H. –. P.B. S., D. G., B. G. i R. K. i wszystkie sprawy przekazuje do ponownego rozpoznania bezpośrednio Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.,

II. koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.

UZASADNIENIE

Kolejno decyzją z dnia 12.03.2012 r., 22.03.2012 r. oraz trzema decyzjami z dnia 14.03.2012 r. ZUS Oddział w J. na podstawie art. 83 ust 1 pkt 3, art. 4 pkt 2a, art. 8 ust 2a, art. 17 ust 1, art. 18 ust 1, 1a, 2 oraz 3, art. 19 ust 1, art. 20 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585) oraz art. 81 ust 1, 5 i 6 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027) stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz zdrowotne za oznaczone w decyzjach miesiące kolejno dla A. H. –. P. B. S., D. G., B. G. i R. K. podlegających ubezpieczeniom jako pracownicy u płatnika składek (...)Szpitala (...)w K., stanowią kwoty wskazane w tych decyzjach.

W uzasadnieniu wymienionych decyzji organ rentowy podał, że wskazane osoby w okresach wyszczególnionych w decyzjach były zatrudnione na podstawie umowy o pracę w (...)Szpitalu(...)w K., i z tego tytułu zostały zgłoszone do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto, na podstawie umów zlecenia, jakie zawarły z Centrum Zdrowia (...)Sp. z o.o. świadczyły pracę na rzecz własnego pracodawcy tj. (...)Szpitala (...)w K.. Jak ustalił organ rentowy od przychodów osiągniętych z tytułu wykonywania tych umów, w okresach podanych w decyzjach, płatnik składek - Szpital (...)w K. - nie deklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, poprzestając jedynie na deklarowaniu składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodów osiągniętych przez wymienionych pracowników z tytułu stosunku pracy.

Skarżąc powyższe decyzje odwołaniami(...) Szpital(...) w K. wniósł o ich zmianę i stwierdzenie, że nie jest on płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla objętych decyzjami pracowników z tytułu zawartych przez nich umów cywilnoprawnych z Centrum Zdrowia (...)Sp. z o. o., a dalej, że przychód z tych umów nie podlega uwzględnieniu do podstawy wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w Szpitalu (...)w K.. Ponadto wniósł o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów prowadzonych postępowań według norm przypisanych. W uzasadnieniu odwołujący się wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie powinien w przedmiotowej sprawie stosować wykładni art. 8 ust 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawartej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. sygn. akt II UPZ 6/09, bowiem została ona dokonana w innym stanie faktycznym. Zarzucił, że zgodnie z umowami jakie zawarł on z Centrum Zdrowia (...)Spółka z o.o., do obowiązków tego podmiotu jako przyjmującego zamówienie należało zgłoszenie swojej działalności do ZUS, i dokonywanie rozliczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. w odpowiedziach na odwołania wniósł o ich oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach.

Sąd Okręgowy w Krośnie po rozpoznaniu powyższych odwołań, odpowiednio wyrokami z dnia 13 września 2012 r. w sprawach prowadzonych pod sygn. IV U 781/12, IV 783/12, IV U 784/12, IV U 788/12, oraz wyrokiem z dnia 16 października 2012 U IV 740/12, oddalił wniesione odwołania.

W pisemnych uzasadnieniach swoich rozstrzygnięć Sąd pierwszej instancji wskazał, na poczynione w toku prowadzonych postępowań niesporne ustalenia faktyczne, że (...)Szpital(...) w K. zawierał umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia medyczne i pielęgniarские m.in. z Centrum Zdrowia (...) Sp. z o.o. Zgodnie z warunkami tych umów miejscem udzielenia świadczeń były poszczególne oddziały Szpitala. Centrum Zdrowia (...) Sp. z o.o. realizowała przedmiotowe umowy w lokalach wskazanych przez Szpital przy wykorzystaniu sprzętu, i całej infrastruktury Szpitala, który zobowiązał się zabezpieczyć obsługę pielęgniarскую, administracyjną i gospodarczą. Była ona również zobowiązana do korzystania, w razie potrzeby, z konsultacji specjalistów będących lekarzami szpitala oraz badań diagnostycznych wykonywanych w jego pracowniach.

Nadto ustalił, że zainteresowane A. H. – P. B. S., D. G., B. G. i R. K. były zatrudnione na podstawie umów o pracę w (...) Szpitalu (...) w K. i z tego tytułu zostały zgłoszone do ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego. Pozostając w zatrudnieniu u tego pracodawcy jednocześnie zawarły umowy zlecenia z Centrum Zdrowia (...) Sp. z o.o., na mocy których zobligowane były do świadczenia pracy na rzecz Szpitala(...)w K., a to w ramach łączących te podmioty umów o świadczenia zdrowotne. Jak ustalił Sąd praca zainteresowanych wykonywana w ramach umów zlecenia była rzeczywiście świadczona na rzecz Szpitala (...)w K.. Takie też ustalenia poczynił organ rentowy po przeprowadzonej kontroli, w rezultacie której uznał, że osoby takie podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom pracowniczym z tytułu wykonywania umów zlecenie, a obowiązki płatnika składek obciążają Szpital w K. jako podmiot, na rzecz którego praca ta była faktycznie świadczona. Ponieważ pomimo ustaleń pokontrolnych płatnik nie wywiązał się z obowiązku złożenia stosownych korygujących dokumentów rozliczeniowych, ZUS zaskarżonymi decyzjami ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne dla zainteresowanych w okresach wskazanych w decyzjach.

Dokonując oceny prawnej tych spraw Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, stwierdził, iż dla celów ubezpieczeniowych zainteresowane są traktowane jak pracownicy Szpitala nie tylko z powodu zawartej z nim umowy o pracę lecz także z powodu umowy cywilnoprawnej zawartej z trzecim podmiotem – Centrum Zdrowia (...) Sp. z o.o. w K.. Stosownie bowiem do wskazanej normy za pracownika uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Z mocy tego przepisu wykonywana zatem przez zainteresowane praca na podstawie umowy zawartej z Centrum Zdrowia (...) Sp. z o.o. w K. jest traktowana tak jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy. Powyższe zaś oznacza, że w przypadku pracowników, o jakich mowa w art. 8 ust 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 10 w związku z art. 18 ust 1 ustawy systemowej), uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i wspomnianych umów cywilnoprawnych, a obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do ZUS należy do pracodawcy, czyli Szpitala, zgodnie z treścią art. 17 ust 1 ustawy systemowej. Sąd Okręgowy naprowadził, iż podobną problematyką zajmował się już Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 września 2009 roku w sprawie sygn. akt II UPZ 6/09, jak również w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 18 października 2011 r. o sygn. akt III UK 22/11, w której w identycznym stanie faktycznym jak ten ustalony w rozpoznawanej sprawie, potwierdził stanowisko wyrażone wcześniej w powołanej uchwale. Podzielając zaprezentowane poglądy judykatury przyjął, iż brak jest podstaw do uwzględnienia poszczególnych odwołań.

W podstawie prawnej wydanych orzeczeń Sąd Okręgowy powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

W wywiedzionych od powyższych orzeczeń apelacjach(...)Szpital(...)w K., reprezentowany przez fachowego pełnomocnika procesowego, podniósł w każdej z nich tożsame zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 4 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przez przyjęcie, że płatnikiem składek w stosunku do osób świadczących pracę na rzecz swojego pracodawcy w ramach zawartych umów cywilnoprawnych z innym niż pracodawca podmiotem jest tenże pracodawca, nie zaś podmiot, z którym ta osoba zawarła umowę cywilnoprawną, a dalej naruszenia art. 8 ust 2 a powołanej ustawy przez uznanie, iż z treści tego przepisu wynika obowiązek pełnienia roli płatnika składek przez pracodawcę, także w stosunku do osób, które na jego rzecz świadczą pracę w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z innym podmiotem. Ponadto, zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanych rozstrzygnięć, polegający na uznaniu, że umowa cywilnoprawna łącząca (...) Szpital(...)w K. i podmiot trzeci jest umową cywilnoprawną do której, zgodnie z kodeksem cywilnym, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. W obszernych uzasadnieniach apelacji wnioskodawca nawiązując do argumentacji zawartej w odwołaniach ponownie podkreślił, iż stosownie do postanowień umowy łączącej go z zainteresowaną Spółką, to ona zobligowana była do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za zleceniobiorców z którymi zawarła umowy. Naprowadził, że do umów o udzielenie zamówienia na świadczenie zdrowotne nie powinny mieć zastosowania przepisy kodeksu cywilnego o zleceniu, a jedynie ogólne przepisy kodeksu cywilnego, i to tylko w sprawach nieuregulowanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 13 lipca 1998 r. w sprawie umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne (Dz. U. Nr 93, poz. 592). Szpital bowiem zawiera z „podwykonawcami” umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne, stosownie do uregulowania zawartego w przepisach art. 35 i in. ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej oraz powołanego rozporządzenia. Z powyższego wywiódł, że w rozpoznawanych sprawach nie powinna mieć zastosowania wykładnia art. 8 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawarta w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. sygn. akt II UZP 6/09, gdyż dotyczy ona innego stanu faktycznego. W konkluzji wywiedzionych apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonych wyroków poprzez zmianę zaskarżonych decyzji i stwierdzenie, że (...)Szpital(...)nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla zainteresowanych z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartych z Centrum Zdrowia (...) Sp. z o.o. , a przychód z wymienionych umów nie podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w (...)Szpitalu (...) w K., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia. Wniósł również o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych.

Postanowieniami z dnia 11 grudnia 2012 r. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zarządził połączenie powyższych spraw zarejestrowanych odpowiednio pod sygn. III AUa 1168/12, III AUa 1169/12, III AUa 1170/12 i III AUa 1204/12, ze sprawą prowadzoną pod sygn. akt 1167/12 z wniosku (...) Szpitala (...) w K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w J. do łącznego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia i postanowił prowadzić je pod wspólną sygn. akt : III AUa 1167/12.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył co następuje :

Przedmiotem sporu w sprawie była wysokość podstawy wymiaru składek ustalona przez ZUS Oddział w J. w decyzjach z dnia 12.03.2012 r., 22.03.2012 r. oraz trzech decyzjach z dnia 14.03.2012 r. wydanych dla płatnika składek - (...) Szpitala (...)w K.. Decyzje te stwierdzają wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za oznaczone w nich miesiące dla A. H. – P. B. S., D. G., B. G. i R. K. podlegających wymienionym ubezpieczeniom jako pracownicy u tegoż płatnika składek.

Odwołujący się (...)Szpital(...)w K. twierdził, że nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe

i zdrowotne dla wymienionych zainteresowanych z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych przez nie z Centrum Zdrowia (...) Sp. z o. o., bowiem zgodnie z umową o udzielenie zamówienia na świadczenie zdrowotne, jaką zawarł

z tym podmiotem przerzucił on obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne na swojego podwykonawcę.

Przy bezspornym stanie faktycznym sprawy z którego wynika, że zainteresowane w ramach umów zlecenia zawartych z Centrum Zdrowia (...) Sp. z o.o., świadczyły usługi medyczne na rzecz(...) Szpitala(...) w K. z którym wiązał je stosunek pracy, ZUS Oddział w J. wydał sporne decyzje wskazując w ich uzasadnieniu, że zgodnie z art. 8 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika w rozumieniu tej ustawy rozumie się również osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Wychodząc z tej ustawowej definicji pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych, organ rentowy w zaskarżonych decyzjach, ustalił podwyższoną o przychód uzyskany z umów zlecenia podstawę wymiaru składek u płatnika, którym jest Szpital – jako pracodawca na rzecz którego w istocie każda z zainteresowanych świadczyła dodatkową pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią.

Sąd Okręgowy wydając zaskarżone wyroki potwierdził legalność powołanych wyżej decyzji ZUS.

Sąd Apelacyjny rozpoznając wniesione przez (...)Szpital (...) w K. apelacje od wydanych przez Sądu I instancji orzeczeń stwierdził, że przedmiotowe decyzje ZUS należy uznać za przedwczesną. Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust 2a ustawy systemowej za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalno – rentowym, chorobowym i wypadkowym tak jak pracownika na podstawie art. 6 ust 1 pkt 1 , art. 11 ust 1 i art. 12 ust 1 ustawy systemowej. W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia z tego tytułu do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek zgodnie z art. 36 ust 1 i 2 ustawy systemowej (por. wyrok SN z 22.02.2010r. I UK 259/09 publ. Lex nr 588727). Skoro zatem płatnik składek nie dopełnił tego obowiązku, to organ rentowy w trybie art. 83 § 1 pkt 1 ustawy systemowej w pierwszej kolejności powinien wydać decyzję o objęcie zainteresowanej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego u tego płatnika składek, tak jak pracownika z tytułu umowy zlecenia zawartej przez nią z osobą trzecią, a świadczonej w istocie na rzecz swojego pracodawcy. Powyższa decyzja o podleganiu ubezpieczeniom określi jego tytuł oraz płatnika składek, a ewentualny spór w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnie zasadność zgłaszanych przez (...)Szpital (...) w K. zarzutów dotyczących przerzucenia obowiązku opłacania składek na podwykonawców, rodzaju umowy łączącej Szpital z Centrum Zdrowia(...) Sp. z o.o. i ewentualnego wpływu tej umowy na obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń pracowników Szpitala zatrudnionych przy jej wykonywaniu. Dopiero dysponując powyższą decyzją ustalającą podleganie ubezpieczeniom społecznym, organ rentowy w przypadku braku zgłoszenia przez płatnika składek deklaracji korygujących podstawę wymiaru składek, może wydać decyzję określającą wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek z uwzględnieniem przychodu z tytułu umowy zlecenia w podstawie wymiaru składek z tytułu umowy o pracę.

Kolejność wydania w/w decyzji uzasadniona jest również przedmiotem postępowania odwoławczego wyznaczonego przez treść tych decyzji, jak również wagą procesową postępowania odwoławczego w sprawie o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (od wyroku Sądu II instancji przysługuje skarga kasacyjna).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny zgodnie z treścią art. 477^{14a} kpc orzekł jak w sentencji wyroku. Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano na podstawie art. 100 kpc.